

Hälsa och omsorg

Carina Björk, Handläggare
carina.bjork@ostragoinge.se
044 - 775 60 94

Till:

Boverket
Socialdepartementet
Enheten för socialtjänst och
funktionshinderspolitik

2024-03-13

Yttrande

Dnr KS-2023-01609

Sida 1 (5)

Remissvar över Boverkets rapport Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag – Rapport 2023:11

Östra Göinge kommun är utsedd till remissinstans för Boverkets rapport 2023:11 Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.

Östra Göinge kommuns synpunkter på rapporten 2023:11.

6.3 Ökade möjligheter för ägare av flerbostadshus att överta bostadsanpassningsbidrag samt reparationsbidrag efter ett övertagande.

6.3.1.3 Reparationsbidrag vid övertagande av rätten till bostadsanpassningsbidrag.

6.4 Rullstolsgarage 5 §.

6.4.2 Överväganden gällande tvättmaskin.

6.7 Ändringar i 9 § som innehåller särskilda villkor för bidrag vid byte av bostad.

6.8 Reparationsbidrag till flera åtgärder och medboende till personer med biståndsbedömt boende ska kunna få detta bidrag.

5.4.1 Antalet ansökningar – Arbetsterapeuternas roll vid en ansökan om bostadsanpassning.

Nedan följer Östra Göinges kommuns synpunkter på Boverkets överväganden.

11 § Bidrag till reparationer

Boverkets förslag:

I de fall en ansökan om bostadsanpassningsbidrag avser åtgärder i anslutning till en lägenhet som innehas med hyres- eller bostadsrätt i ett flerbostadshus måste sökanden, innan kommunen kan bevilja bidrag, ha erbjudit ägaren av bostadshuset att överta rätten till bostadsanpassningsbidrag. Vidare blir det möjligt med reparationsbidrag efter ett övertagande.

6.3 Ökade möjligheter för ägare av flerbostadshus att överta bostadsanpassningsbidrag samt reparationsbidrag efter ett övertagande

Enl. Boverkets förslag så skulle fastighetsägaren kunna ansöka om bostadsanpassningsbidrag, här är det många aspekter att ta hänsyn till bl.a. Sekretessen, läkarintyg, offerter samt det merarbete som fastighetsägaren skulle hantera.

Detta kan innebära att fastighetsägaren gör en allmän anpassning och personen med en funktionsvariation har kvarstående svårigheter med att vara självständig, då anpassningen inte är individanpassad.

- Den föreslagna formuleringen i 3§ att sökanden måste ha erbjudit ägaren av bostaden att överta rätten till bostadsanpassningsbidraget, kan uppfattas som att den sökande blir ”tvingad” att ge bort äganderätten till sitt bidrag.
- Sekretessen äventyras, då fastighetsägaren få ta del av sökandes ansökan och intyg som innehåller känsliga uppgifter.

Konsekvenserna är att kommunerna får stå för all reparation och för alltid. Det kommer att vara omöjligt att urskilja vilka produkter som är införskaffade med bostadsanpassningsbidrag när fastighetsägaren har övertagit produkten.

När sökanden inte ”behöver” produkten längre så borde frågan om ett övertagande lyftas i första hand till fastighetsägaren och om denne inte önskar överta produkten så ska denna plockas ned.

Vidare reflektioner kring ett övertagande:

- Hur menar Boverket att en ansökan om reparationsbidrag ska fungera i praktiken efter ett övertagande?
- Hur tänker Boverket kring hur länge kommunerna ska bevilja reparationsbidrag för en åtgärd som utförts via bostadsanpassningsbidrag och ägs av fastighetsägaren t.ex. dörrautomatik?
- Hur ser Boverket på sekretessen kring den sökandes känsliga uppgifter gentemot att den sökande ”tvingas” erbjuda fastighetsägaren rätten till bostadsanpassningsbidraget.
- Hur tänker Boverket kring processen med att ta in offerter i samband med bostadsanpassning och är det fastighetsägaren som ska ta in offerter och presentera för bostadsanpassningshandläggarna. Kommer då fastighetsägarna att välja det mest kostnadseffektiva och billigaste alternativet?

- När produkten går i sönder kommer det vara mycket svårt att avgöra/utreda om det är handhavandefel (inget bidrag) eller produktfel (bidrag).
- Hur ser Boverket på äganderätten av anpassningen om fastigheten byter fastighetsägare?

6.3.1.3 Reparationsbidrag vid övertagande av rätten till bostadsanpassningsbidrag

Med detta förslag kommer kommunerna att stå för all reparation och för alltid. Det kommer att vara omöjligt att urskilja vilka produkter som är införskaffade med bostadsanpassningsbidrag och vilka produkter som fastighetsägaren har införskaffat.

Utredningen varför produkten har gått sönder exempelvis handhavandefel (ej bidragsberättigat) försvåras avsevärt och kanske inte går att utreda.

- Om annan än sökande och ägaren ska kunna ansöka om reparationsbidrag har Östra Göinge kommun svårt att se hur detta ska gå till, då det krävs en ansökan för att kunna bevilja ett bidrag. Vem blir den sökande?

6.4 Rullstolsgarage 5 §

Det saknas en tydlig definition av de föreslagna orden byta och flytta i övervägandet, det lämnar ett tolkningsutrymme.

6.4.2.2 Byta, flytta, komplettera eller på annat sätt anpassa de fasta funktionerna i och i anslutning till en bostad

I domen (HDF 2020 ref. 70) framkommer det att både Högsta Förvaltningsdomstolen och Boverket ansåg att de lätt flyttbara förråden skulle ses som ett löst inventarie och att bostadsanpassningsbidrag inte skulle beviljas.

Kopplingen mellan sökt åtgärd och den sökandes funktionsnedsättning är det som avgör vid bedömning om ett förråd för förvaring av elrullstol kan bli aktuell eller inte.

Östra Göinge kommun anser att den myndighet som tillhandahåller ett hjälpmedel och ställer krav på förvaring exempelvis elrullstol, skall även tillhandahålla förvaring så att hjälpmedlet förvaras enligt myndighetens egna riktlinjer, då dessa krav endast har med hjälpmedlet att göra och inte funktionen.

- Region Skånes krav på förvaring utgår från stöldrisken. Vilket innebär att i praktiken räcker det att låsa fast elrullstolen med ett godkänt lås att jämföra med låsning av en motorcykel till ett mycket högre värde. För skydd mot väder finns regnskydd. Enligt tillverkarna så klarar elrullstolen ner till -20 grader, det enda som påverkas är laddningstiden, som tar längre tid. Samtidigt kan man ställa detta i relation till hur ofta är man ute och kör en elrullstol i -20 grader?
- Placeringen av förrådet är ett dilemma, med hänsyn till brandrisken får garaget inte placeras intill bostadshuset eller intill garagelängor. Ett annat skäl kan vara att det redan finns andra garage på platsen och utrymme saknas.

Det finns även en stor risk att ansökningarna gällande lätt flyttbara förråd blir mycket stor om övervägandet blir lag. Tidigare godkände utlånaren av hjälpmedlet att en carport, ett uterum eller en ladugårdslänga var en godkänd förvaring och laddningsplats.

Många fastighetsägare, till flerbostadshus, ger idag inte medgivande på grund av att utrymme saknas eller att garaget anses vara en brandrisk

- I övervägandet står det även att ventilation och risk för brand vid laddning ska aktualiseras om det är aktuellt med laddning i bostaden. Vem ska göra denna bedömningen?

Återanvändning av flyttbara förråd

- Boverket föreslår i 6.3 att fastighetsägaren skall kunna överta bostadsanpassningsbidraget och då förloras möjligheterna att kunna återanvända förråden.

Östra Göinges anser att förråden till el-rullstolar ska betraktas som tillbehör för hjälpmedel och ska hanteras av beviljande myndighet. Genom detta kan man återanvända förråden så att hela hjälpmedelsprocessen blir inom den beviljande myndigheten. Många kommuner har inte de resurser som krävs för att förvara garage till elrullstolar på ett korrekt sätt.

6.4.2 Överväganden

Tvättmaskin och diskmaskin

Även om detta inte är ett övervägande vill Östra Göinge kommun framföra en kommentar: Skrivningen i rapporten om att bostadsanpassningsbidrag redan i dag ska kunna beviljas till inköp av tvättmaskin och diskmaskin, då Boverket anser att de har en sådan fysisk och funktionell koppling som avses i propositionen till nuvarande lag.

Östra Göinge kommun vill påtala att enligt Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2010 ref. 47 II ses inte tvättmaskin och diskmaskin i hyreslägenhet som en fast funktion utan som lös inventarie. Bostadsanpassningsbidrag beviljas endast för framdragning av vatten och el.

6.7 Ändringar i 9 § som innehåller särskilda villkor för bidrag vid byte av bostad

Östra Göinge kommun instämmer i Boverkets övervägande gällande att byta ut ordet planlösning.

Gällande byte av bostad vill Östra Göinge kommun påtala att det kan leda till stora kostsamma anpassningar ex. tillbyggnader och hissinstallationer m.m. om det blir möjligt för ett familjehem att flytta utan att uppfylla villkoren i 9 §.

6.8 Reparationsbidrag till flera åtgärder och medboende till personer med biståndsbedömt boende ska kunna få detta bidrag

Östra Göinge kommun vill påtala att formuleringen ”anordning och inredning som främst är avsedd att tillgodose behov hos personen med funktionsnedsättning” kan göra att tolkningsutrymmet blir stort och liknande problem som funnits/finns vid tolkning av vad som är fasta- eller lösa inventarier kan uppstå. Många anordningar och inredningar som kan beviljas med bostadsanpassningsbidrag är sådant som även personer utan funktionsnedsättning använder till exempel utdragbar inredning i ett kök och ledstänger i trappor.

5.4.1 Antalet ansökningar – Arbetsterapeuternas roll vid en ansökan om bostadsanpassning.

Östra Göinge kommun lämna en kommentar kring rapporten om ”Antalet ansökningar” och arbetsterapeuternas roll.

I rapporten Kap 5.4.1 (Antalet ansökningar, sid 31), uppger 81 % av arbetsterapeuterna att man ger ett förhandsbesked om åtgärden samt att 13% inte skriver något intyg i de fall som anpassningen blir osannolikt bidragsberättigade.

Detta innebär att en större del av personer som eventuellt skulle behöva en anpassning aldrig får sin sak prövad alt. fortsätter sin ansökningsprocess. De kvarvarande 6% kan vara intyg från annan sakkunnig t.ex. läkare, från minnesmottagningen m.fl. dessa kommer att få sin sak prövad. Detta blir ingen rättvisa gentemot de som ansöker om en bostadsanpassning, alla måste ha samma förutsättningar.

Utöver detta vill Östra Göinge kommun även påtala att det minskade antalet inkomna och beviljade ansökningar kan bero på att hjälpmedelsutvecklingen gått framåt och möjligheterna att anpassa med lösa hjälpmedel har ökat.

Ytterligare en aspekt som kan påverka det minskade antalet inkomna ansökningar är att flertalet kommuner och regioner tar ut en avgift för de sakkunnigas besök, bedömningar samt intyg, vilket kan vara en hög kostnad för den enskilde och leda till att inget intyg skrivs samt att den enskilde inte gör någon ansökan om bostadsanpassning.